

ITARC 2010
INFORMATIONSEXPLSIONEN
20 APRIL 2010,
STOCKHOLM
ÅRETS KONFERENS
FÖR IT-ARKITEKTER

DATAFÖRENINGEN
KOMPETENS

ITASA

PSI

Gustaf Johnssén
Finansdepartementet

- Vilka regler finns om tillhandahållande av handlingar?
- Vilka regler finns om vidareutnyttjande av handlingar?
- Hur passar PSI-direktivet in i det svenska regelverket?
- Vilka konsekvenser kan förslaget till PSI-lag få?
- Vad görs i övrigt för att förbättra möjligheterna till vidareutnyttjande?

9 § Jemte Rättegångs och andre ofwannämde Handlingar skal thet ock stå hwar och en Part fritt, som hafwer någon sak eller något annat thess rättighet rörande mål uti hwad Domstol eller Publict Wärk thet wara må, såsom ock in för Oss Sjelfwe, Riksens Ständer, theras Deputationer och Utskott, til at theröfwer låta trycka en Berättelse eller så kallad Species Facti, med the thertil hörande Handlingar, som han för sig nödigt pröfwar:

10 § Yttermera varder tryckning tillåten af alla de domar och utslag, resolutioner, rescripter, instructioner, constitutioner, reglementer och privilegier med mera dylikt af hvad art och beskaffenhet de vara måge, som för detta äro utgångne och än vidare utgå ifrån vår rådcammare och cancellie, departements eller expeditioner samt våre och riksens hof- och öfverrätter och collegier tillika med deras och andre ämbetsmäns ämbetsbref; hit höra ock alla societeters och värks samt enskildte personers memorialer, ansökningar, projecter och förslager, betänkande, besvär med utslag och svar derå, såsom ock alla ämbetsmäns bevisliga så laglige som olaglige göromål och förrättningar med hvad sig dervid tilldragit, nyttigt eller skadeligt.[—]

10 § [—] Och bör till den ändan uti alla archiver fri tillgång lemnas att sådane handlingar få in loco afskrifva eller i bevittnad afskrift utbekomma, och det vid ansvar till görandes, som uti 7 § av denna förordning stadgadt är.

Historien

- Tillgång till handlingar för vidareutnyttjande sedan 1766
- Omfattande insamling och behandling av information i förvaltningen
- Elektroniskt tillgängliga informationssamlingar av hög kvalitet
- Som huvudregel får offentlig information (upprättade handlingar) fritt vidareutnyttjas

Utgångsläget: myndighetsperspektiv I

- **Vissa myndigheter har till uppgift att tillhandhålla information**
 - Mot avgift, eller
 - Avgiftsfritt
- **Informationsresurser finansieras på olika sätt**
 - Anslag
 - Avgifter

Utgångsläget: myndighetsperspektiv II

- 18 statliga myndigheter har intäkter från vidareutnyttjande av information
- Totalt 526 miljoner kr för staten

Myndigheters intäkter från vidareutnyttjande (ej kommersiella intäkter)

Arbetsmiljöverket	22
Bokföringsnämnden	16
Bolagsverket	9381
Ekonomistyrningsverket	45
Institutet för tillväxtpolitiska studier	97
Konjunkturinstitutet	580
Kronofogdmyndigheten	2628
Lantmäteriet	308000
Läkemedelsverket	1400
NUTEK	1166
Patent- och registreringsverket	2828
Riksantikvarieämbetet	1200
Sjöfartsverket	25445
Skatteverket (inkl. SPAR)	15200
SMHI	5000
Statistiska centralbyrån	26300
Sveriges geologiska undersökning	2800
Transportstyrelsen	124000
Summa	526108

Utgångsläget: marknadsperspektiv

- Villkor, rutiner och upplägg varierar mellan myndigheter
- Myndigheter kan tillämpa olika villkor för olika vidareutnyttjare
- Etablerade marknadsaktörer och nya entreprenörer har olika förutsättningar
- Vissa myndigheter förädlar information i konkurrens med andra aktörer

Utgångsläget: rättsligt perspektiv

- 2 kap. TF
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Registerförfattningar
- Rättsinformationsförordningen
- Upphovsrättslagen
- Konkurrenslagen
- Myndighetsinstruktioner m.m.

Sammanhanget

- **e-offentlighetskommittén**
 - Allmänna handlingar i elektronisk form (SOU 2010:4)
- **e-förvaltning**
 - Strategi för myndigheternas arbete med e-förvaltning (e-delegationen SOU 2009:86)
- **konkurrensfrågor**
 - Offentlig säljverksamhet (prop. 2008/09:231)
 - 2010 års förvaltningspolitiska proposition (prop. 2009/10:175)

2010 års förvaltningspolitiska proposition I

- **Förslag till lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen**
 - Lagförslag genomför PSI-direktivet
- **Konkurrensutsatt verksamhet**
 - Statliga myndigheter bör som regel inte sälja varor och tjänster på marknaden

2010 års förvaltningspolitiska proposition II

En stor del av den information som finns hos kommunala och statliga myndigheter utgör en samhällsgemensam resurs av stort värde för medborgarna, företagen och det civila samhället.

Regeringen anser att det ska vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt att tillgodogöra sig värdet av denna informationssamling.

2010 års förvaltningspolitiska proposition III

Myndigheterna bör aktivt sträva efter att möjliggöra ett effektivt vidareutnyttjande av offentlig information för att

- underlätta framväxten av en informationsmarknad och
- för att bidra till att stärka människors självstyre och utövande av medborgerliga rättigheter.

Lagförslaget i stort I

Syfte

- Främja vidareutnyttjande
- God konkurrens

Berörda rättsområden

- Offentlig rätt (förvaltningsrätt och statsrätt)
- Näringsrätt (konkurrensrätt)
- Civilrätt

Lagförslaget i stort II

Reglerar

- Villkor för vidareutnyttjande
- Praktiska förutsättningar för vidareutnyttjande

Reglerar inte

- Rätten att få tillgång till handlingar
- Rätten att vidareutnyttja handlingar
- Främjandeåtgärder

Lagens syfte

- 1 § Syftet med denna lag är att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter.

Lagen innehåller bestämmelser som avser att förhindra att myndigheter beslutar om sådana villkor för hur handlingar får användas som begränsar konkurrensen.

Lagen gäller

- Statliga och kommunala myndigheter
- Enskilda (bolag, stiftelser, organisationer) som omfattas av offentlighetsprincipen
 - organ som anges i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
 - aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande

Lagen gäller inte

- Handlingar hos utbildnings-, forsknings- eller kulturinstitutioner
- Handlingar som inte får tillhandahållas
- Begränsningar i vidareutnyttjandet som följer av någon författning
- Handlingar som utbyts mellan myndigheter
- Handlingar som en myndighet tillhandahåller i sin affärsverksamhet

Avgifter

7 § Om en myndighet får ta ut avgifter för vidareutnyttjande, får de samlade intäkterna från sådana avgifter tillsammans med de samlade intäkterna från avgifter för handlingar som myndigheten tillhandahåller inte överstiga de totala kostnaderna för insamling, framställning, reproduktion och spridning av handlingarna, inklusive en rimlig avkastning på investeringar.

Villkor

8 § Villkor för vidareutnyttjande ska vara relevanta och icke-diskriminerande för jämförbara kategorier av vidareutnyttjande. Villkoren får inte i onödan begränsa möjligheterna till vidareutnyttjande.

Egen affärsverksamhet

9 § Om en myndighet vidareutnyttjar handlingar i sin affärsverksamhet ska samma avgifter och andra villkor för tillhandahållande av handlingarna tillämpas för denna verksamhet som för andra som vidareutnyttjar handlingar.

Exklusiv rätt

10 § En myndighet får inte bevilja någon en exklusiv rätt att vidareutnyttja handlingar, utom när det är nödvändigt för att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse. En sådan exklusiv rätt får beviljas för en tid av högst tre år i taget. Den exklusiva rätten ska offentliggöras.

Information om villkor

11 § En myndighet ska informera om avgifter och andra villkor för vidareutnyttjandet. Denna information ska lämnas elektroniskt om det är möjligt och lämpligt.

Myndigheten ska på begäran ange beräkningsgrunden för avgifterna.

Begäran och beslut

13 § En begäran om vidareutnyttjande av handlingar ska behandlas skyndsamt.

15 § Beslut av en annan myndighet än regeringen, Högsta domstolen, Regeringsrätten eller Riksdagens ombudsmän i ett enskilt fall enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten.

Övriga åtgärder

- **Uppdrag till e-delegationen**
 - Främja utveckling
 - Finna goda exempel
 - Standardvillkor
- **Uppdrag till Statskontoret**
 - Exklusiva avtal